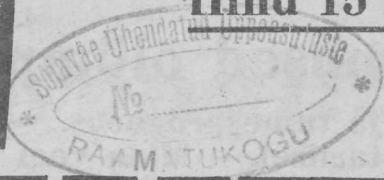


# EESTI SPORDILEHT



KEHAKULTUURI SIHTKAPITALI VALITSUSE \* EESTI SPORDI KESKLIIDU  
\* JA \* ÜLERIIKLISE VÕIMLEMISÕPETAJATE SELTSI HÄÄLEKANDJA \*

Toimetis ja talitus: Tallinn, Vene tän. 11-a, kr. 10. Postkast 70. Telefon 9-28. ☒ Tellimise hind: aasta peale 7 krooni, kuus 60 senti.

Eesti Spordileht ilmub igal reedel.

IX. aastakäik.

Reedel, 16. märtsil 1928. a.

IX. aastakäik.

## 5000 km Los Angelesist New Yorki

### Seisukoht professionalismis suhtes. Jüri Lossmani kalkulatsioonid jooksuks.

Spordi elukutseliseks muutumisega peavad muutuma ka tema vormid, need peavad omandama teatava ebaharilikkuse ilme, sensatsioonimaigu, muudu ei ole võimalik temaga raha teenida. Maadluses ja poksis võivad elukutselistena peajasjalikult läbi lüüa hiiglased, või peavad pinevuse tekitamiseks rõhutatud olema raassivahed, jalgrattasõit elukutsena harrastab üliloomulikult pikki distantse (kuuepäevasõidud) jne. Kergejõustikul puudus seni võimalus elukutseks areneda, kuna tema tavalised vormid massidele suurt köitvust oma lihtsusega ei paku.

Nüüd on siiski leitud moodus, kuidas ka kergejõustik praeguse materialistliku aja surve all suudab elukutsena tegetsema hakata.

Charles Pyle'i poolt praegu Ameerikas lavastatav transkontinentaaljooks võib oma õnnestumisel saada selles mõttes pöördepunktiks kergejõustikus, hakates kõiki sportijaid meelitama tegevusele ainult ainelise tagamõttega.

Loomulikult tähendaks elukutselikkuse domineerimine kergejõustikus selle kui kultuuriteguri väärtuse langust, andes aga ühtlasi talle enneolematu suurejoonelisuse ja pinevuse momendi. Spordi elukutselikkus on teadagi lühiajaline ekstreem, kuid täidab oma ülesande vist peajasjalikult spordi propagandana, keha kultuuri mõtte ja tähtsuse kandjana laia massi, kellele lähenemine rafineeritud ja lihtsamate abinõudega võimatu. Selles mõttes on õigustatud praegu ka Lossmani osavõtt „maailma suurimast jooksust“, mille jälgimisele võrduvat pinevust ei ole meie rahvas näidanud vist peale Lurich'i hiilgepäevi. Rahvas tunneb, et käimas on mi-

dagi suurt ja üliloomulikku, see äratab aukartust ja paneb ihaldama füüsilist suurvõimet.

Kuidas Jüri praegu jooksul läheb, pü-

ta, nii et vaikimise põhjuseks ka halba meeoleolu võib lugeda. Jüri viibimise kohta New-Yorgis tuli E. Spordilehe kaastöölised kirjutusi, kuid et needki teist kaudu on jälle varem valgustamist leidnud, ei ole neid mõtet korrata. Tähendada maksab, et New-Yorgi Eesti koloonia kõige soojemalt Jürisse suhtus ja kõige palavamate õnnesoovidega Los Angelesi poole teele saatis. Seejuures on New-Yorgi vaksal esimest korda Eesti kõlavat „elagu“ kuulda saanud. Jooksust enesest ei ole mõistetavalt veel mingid kirjeldused võinud meile kätte jõuda, kuna vaevaltki loota on, et Jüri jooksu kurnavuse tõttu suudab oma lubadust täita. Tuleb lihtsalt esialgu veel oodata.

Välismaa kaudu saadud teated ei räägi esialgu Jürist veel midagi. Tal oleks olnudki raske seal kohe läbi lüüa, kuna tal tarvilikku kiirust ei olnud William Kolehmaise ja teiste nobeldate meestega võistlemiseks. Juba Tallinnas kindlaks tehtud kalkulatsiooni järele läks Jüri teadlikult pooltreenerituna võistlema, hiilgevormist suurema kaalu ja rasvakoega. Tippvormis olles ei suuda ühegi keha nii kestvatele pingutustele vastu panna, ta „põleb läbi“ lihtsalt. Jüri aga saavutab jooksu kestvusel vormi, jooks on talle ise treeninguks.

See on kahtlemata õige põhimõte, millele arvatavasti küll paljud jooksjad ei tulnud. Jüri edule võiks seepärast kammitsaks osutada ainult mõni õnnetus või vigastus, missuguseid juhuseid see metsik teekond muidugi rikkalikult sisaldab. Soomlased Kolehmainen, Nilsson j. t., kes alguses mõned etapid võitsid ja siis jooksu katkestasid, läksidki vist mõttega välja, et veidi taskuraha omale üksikdistantide võitmiseks teinida.



Jüri Lossman New Yorgis. Vasakult seisavad K. Saar, prl. Ploom-puu (omaaegne tuntud Kalevi nais sportlane), New Yorgi konsulaadi ametnik Kuusik, Lossman, konsulaadi ametnik prl. Jackson ja Pikker. Ülesvõte on tehtud endise Kalevi sportlase Margevitschi poolt.

sib veel saladusena. Enne ärasõitu Tallinnast sõlmis E. Spordileht temaga küll leppe, millega Jüri kohustus nii oma reisist kui ka võistlusest otsekohe teateid Tallinna andma. Seni ei ole aga neid ühtki tema poolt tulnud. Teisalt saadud andmetel ei sündinud tema Ameerikasse saabumine kuigi ladusalt, teda ei tahetud maale las-

## Viimased olümpia ettevalmistused.

**Loidus ja tume prognoos. — Logisev koostöö meeste ettevalmistamisel. — Mida veel viimasel momendil ette võtta.**

Olümpiamängude puhkemiseni Amsterdamis on meil järele jäänud veel umbes neli kuud. Sellest neljast kuust kestab meil ligi kaks kuud veel raskejõustiku hooaeg ja kahe kuu pärast algab kergejõustik. Käesolev moment peaks meil siis enesest kujutama raskejõustiku haripunkti ja kergejõustiku (muidug ka jalgpalli) ettevalmistuse hoolisemat perioodi. Kas on see nii?

Osalt on ja osalt ei ole ka. Oleme juba varem märkinud, et Amsterdam ei saabu meil arvatud vaimustuse ja kärsitu võidurühkimisega. Ta tuleb pigemini kui paratamatus, millest üle ei saa ilma osavõtuta, et võtame siis osa ja harjutame ka veidi, kui seda meilt nii nurutakse. Sarnane jääb pealtvaataja mulje ettevalmistustest.

On olnud kõnelusi selle leiguse üle outsideritega, kes asjale kõigest hingest kaasa tunnevad. Ütlevad — meie aeg on niisugune. Majanduse ja vaimuelu kriis, üldine psühholoogiline ummik rahvuslikus ja riiklikus ulatuses, mis igäihe rammestab. Kuluta energiat praegu palju tahes, suursaavutust ei tule. On tarvis kriis enne läbi põdeda, siis hakkab kõik iseenesest kasvama, spontaanselt ülespoole purskama. Meie ei saa ennast praegu seepärast soomlastega võrrelda, et see psühholoogiliselt ja sotsiaalselt on asetatud hoopis teisiti.

Sellest seisukohast välja minnes, ei saa ka Amsterdamit kohta üles seada kuigi heledat prognoosi. See oleks enesepett. Vahel arvatakse, et enesepetuga ei võib midagi ära teha, seda uskus ka E. Spordileht St. Moritzi meeste teele asumisel, kuid sealseid tagajärjed tõid meid jälle tõsiolude juure. Fantaasia tiivad ei kannud. Seepärast võime meie endi väljavaadeteks Amsterdamiski arvestada vist ainult saatavate meeste kõige keskpärasema läbiõike.

Keskpärasuse põhjendamiseks kuuleme meie arvatavasti hiljem rea vabandusi (oles iseenesest ka tõesti põhjendatud), nagu St. Moritzi võistluste järele, mis aga samuti võistlejate teistsuguse hingelise dispoitsiooni juures tunduvad ei oleks olnud. Näiteks St. Moritz: õre õhk, kitsad kurved, harjumatu võistluste pidamise aeg jne., ühe sõnaga võõrad tingimused. Kuid armsad härrad, sportlasel tuleb alatasa võõrastes tingimustes võistelda, olgu see mis alal tahes. Nende tingimuste võitmisel seisabki sportlase kvaliteedi väärtus. Pea alati satute teie ka kergejõustikus jooksurajale, kus ennast imelikuna tunnete, viskate oda, mis vedel kui vorst, tõukate kuuli, mis suur kui kapsapea, hüppate kõrgust, kus tõukepaik kui tuhk jne. Kuid sellegipoolest peab suutma oma maksimaalset anda. Klumberg suutis seda. Tegi viske odaga, jooksis teiselepoole välja otsale kõrgust hüppama, sealt kolmandasse kohta kuuli tõukama, mis ajaks teda juba jälle odaviskele kutsuti. Kuid võib olla oli siis veel aeg, tuju teine, sest viimati äpardus ka Klumbergil.

Need targutused ei tohi aga ühelgi ta olevat treeningulusti röövida, vastupidi-

selt, need peaksid virgutama kõiki abinõusid tarvitusele võtma, et treeningulusti suurendada ja ka võimalikke takistusi kõrvaldada. Sest takistusi meil on ikka kah.

Viimasel olümpia hooldajate koosolekul selgus hooldajate aruannetest ettevalmistustöö käigust võrdlemisi kurb pilt. Selgus nimelt, et meie töö on valgunud teisale, kui ta alul mõeldud. Olümpia treeningus käib meil praegu rida noori, kel mingeid väljavaateid ei ole olümpiaadile pääseda, kuna tõsised olümpiaajõud sellest eemale on surutud. Eriti on maadlejate üle nagu katk käinud. Pütsepal ja Väli ribad sees, Kusnetsil jalaluu katki, Käpal käsi väänatud jne. Need kõik on seega olümpia treeningust eemal. Kusnets, Pütsep ja Loo elavad Helsingis, kuna Käpp ja Väli kehakultuuri sihtkapitali inspektori korraldusel maad mööda ringi sõidavad ja kursuseid annavad. On täiesti selge, et kui neil kõigil õnnestubki kevadeks oma konte korda seada, on nad kas ettevalmistamata või sedavõrd ärakaltserdatud, et neist kuigi palju loota ei ole. Hooldajad võtsid selle kohta juba oma seisukoha, nii et siinkohal praegu pikemalt sellest kõneleda ei maksa.

Toodud näitega piirdudes saab juba järeldada, et meil asi täiesti korras ei ole. Meie ülesehitatud organisatsiooniaparaat ei tööta kõigi tunnuste järele ladusalt, puudub tarvilik liitevääre või isegi kõike juhtiv mõte. Ilmselt annab tunda koostöö puudumine üksikute instantside vahel, kelleks olümpia ettevalmistusel on: olümpia komitee, sihtkapitali valitsus, keskliit, eriliidud oma osakondadega, seltid ja olümpia hooldajad. Neist on hakanud sihtkapitali valitsus paralleelselt tööd tegema liitudega, hooldajad seltsidega jne., üksteist segades ja sagedasti üksteise jõudu mitte kasutades. Nii ei tule head vilja. Raskustest pääsmiseks on tarvilik, et sihtkapitali valitsus oma sammudest vähemalt olümpia hooldajaid ja liite informeeriks, veel parem — kontaktis töötaks, samuti hooldajad omakorda liitude ja seltsidega tihedamalt kokku puutuksid, ning mis veel tähtsam — et liidud ja seltsid käed rüpes ei istuks. Mulle näib, et teataval määral võiks ühendavaks sõlmeks kõigile eelnimetatud asutustele ja isikutele olla spordi keskliit, kes oma asetusest juba täielik keskkohal „suurte“ ja „väikeste“ vahel. Ei oleks selles mõttes üleliigne, kui keskliit näit. kord kuus oma olümpia ettevalmistustele pühendatud koosolekule kutsuks kõigi eelpoolnimetatud osade esindajad, kuna seni ta koosolekutest on osa võtnud ainult hooldajad. Järelejäädud vähese aja tõttu on tähtis nüüd, et iga samm põhjaliku kaalumise astutaks ja iga hetk võimalikult tulusalt kasutataks.

Olümpia ettevalmistuskavad ja ühes sellega ka eelarve on meil kuni 1. maini kokku seatud. Selle juure võiks ju vist jääda, kuigi ehk kasulik oleks ka ennegi juba mõningaid muudatusi ette võtta. Näit. kergejõustikus, kus vast enam sisevõistlusi ära kulukuks ja otsekohest alade käsitamist võimlemise asemel. Kuid mis peale 1. maid sünnib, selle üle tuleb ümarmargune nõu pidada.

Põhimõtteliselt on hooldajate poolt otsustatud, et 1. maist alates olümpia treeningusse kuuluvad ainult otsekohest olümpiamehed. Varem arvati enne olümpiaadi ka internaati tarvilik olevat, hiljem otsustati sellest loobuda. Internaati tarvitavad vist küll kõik riigid oma võistlejate saatmisel. Kui meie sellest kulukuse pärast loobume, siis peame meie talle mingi aseaine ikka looma. See võiks olla olümpia-meeste elu normeerimine või reguleerimine töö, puhkuse, toidu jne. näol. Meil peaks iga olümpia kandidaadi kohta kõige täpsemad andmed selles mõttes käsitada olema, et siis juba põhjendatud ja kaalutud samme astuda.

Tänavune raskejõustiku hooaeg ei ole olnud just võistlusrikas. Mulle näib, et mehed vajaksid enam võistlusi. Maadlejad peaks veel paar võistlusturneed Soome tegema (kas või meie endi kulul), kuid mitte halva vormi juures, nagu viimati. Ka tõstemeeskond, kelle terve koosseis olümpiaadiga esmakordselt välismaale satub, peaks kuidagi võimaluse omandama prantslaste, austerlaste või sakslastega tutvumeda, kogemustega rikastuda. Lähemas ümbruses tõstjatel võistlusvõimalusi ei ole. Kergejõustikus ei korralda soomlased igitahes enne olümpiaadi rahvusvahelisi võistlusi, seepärast peaks meie mehed tingimata varem Saksa või Rootsi tugevat konkurentsi tunda saama, et neil vähemalt aimgi tekiks suurvõistluste tingimustest. Kui sarnased välismaalised katsevõistlused ilma rahakuluta ei peaks olema läbiviidavad, tuleks nende peale rahagi kulutada, sest minu arvates võiks meie olümpiatrupp väiksearvuline, kuid hästi ettevalmistatud olla — sedavõrd muidugi, kui meie seda oma nabi oskuse ning raha ja järelejäädud vähese ajaga teha suudame.

H. T.

### Kergejõustiku sisevõistlused

korraldati Tallinnas möödunud laupäeval. Osavõtjate arv oli sellel vähene, ka ei saadud enamuse võistlejate juures konstateerida talvise töö tulemusena suuremaid edusamme. Suuk oli ikka näit. lõpmata aeglane, Laurson jalust kinnine. Beldsinski vast jättis kõige parema mulje oma suurenenud üldise füüsilise võimsusega. Võib olla ei suutnud küll võistlejad ka väheste tehniliste kogemuste tõttu erialal oma vahepeal paisunud võimet otsetarbekohaselt kasutada ja järgmised seesugused katsevõistlused annavad meile juba enam õiglasema hinnangu olukorrast.

Seekordsete võistluste tagajärjed olid:  
20 mtr jooks — 1. Tann, Sport, 3,4; 2. Palmberg, Kalev, 3,5; 3. Liinat, Kalev, 3,5.

400 mtr kartulijooks — 1. Beldsinski, Kalev, 1.04,9; 2. Laurson, Kalev, 1.06,0; 3. Loik, Kalev.

Kõrgushüpe — 1. Tipner, Sport, 1.60; 2. Palmberg 1.55; 3. Bysa, Kalev, 1.50.

Kuulitõuge 5,5 kg — 1. Neumann, Kalev, 14.93; 2. Suuk, Kalev, 14.56; 3. Liinat 13.78.

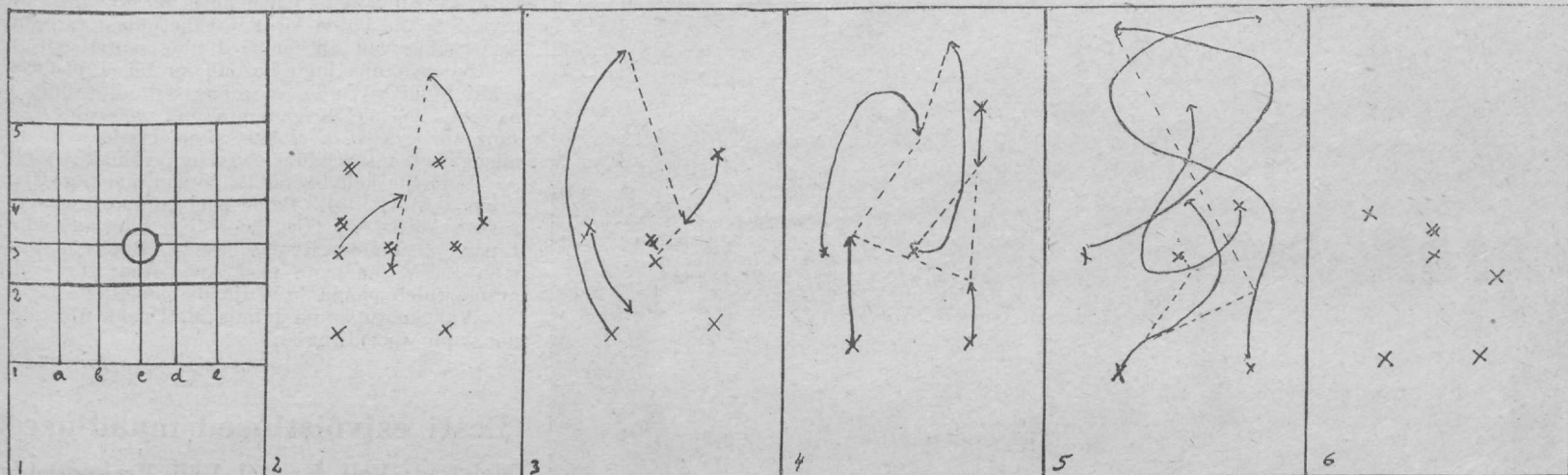
Kaugushüpe hoota — 1. Liinat 2.99; 2. Palmberg 2.78; 3. Romandi, Kalev, 2.75.

Kõievedu — Kalev (Liinat, Neumann, Suuk, Bysa, Romandi, Tammer) — Sport (Pohla, Kraanberg, Tann, Tipner, Paal, Luhaäär) 2:1.

# Kombinatsioonid korvpallis.

Rida lihtsaid kuid tulusaid võtteid.

J. Kiising, Tartu NMKÜ.



Kombinatsiooniks nimetame teadlikku, ettemõeldud võtete (siin viskete) rea enamvähem täpselt läbiviimist. Kombinatsioonide õnnestavusest oleneb mängu käik ning ühtlasi ka meeskonna edu. Ekslik oleks arvata, et ainult keeruliste kombinatsioonidega saavutatakse edu. Mitte põrmugi, pigemini vastupidi. Just lihtsa, kuid kindla ja kiire mänguga on näit. Läti meeskonnad pea alati oma edu saavutanud, ehk meil küll palju rohkem tehnilist ning teoreetilist alust on olnud. Keerulisemat kombinatsiooni on raskem läbi viia ning ebaõnnestub selletõttu ka kergemini.

Juba artiklis „Pealetungi taktika“ tõin hulga kombinatsioone — mängustiile. Siinkohal tahan puudutada erilisemaid juhuksid: tsentri, out'i, vabaviske, platsi jne. kombinatsioone ning ühtlasi nende vastu tarvitata vaid kaitsmisviise. Järgnevaid seletusi võib ainult siis hea eduga kasutada, kui mängu põhielemendid — söödud, visked, pöörded, tilgutused enam-vähem selged. Kunagi ärgu võetagu mingit kombinatsiooni dogmaatiliseks, kus õpitakse kombinatsioonide rida pähe ning tarvitatakse, vaatamata vastase asendit ning taktikat. Samuti ärgu loodetagu, et kombinatsioon alati puhtalt välja tuleb. „Hea, kui ainult esimesena ettenähtud söötki õnnestub“, kirjutab Eesti parim korvpallitundja H. Niiler.

Sellelgepeale vaatamata tuleb kombinatsioone õppida harjutustel täpselt tegema. Harjutatakse algul üksinda oma meeskonnaga, ning kui kõik selge, siis ainult lisatakse vastaseks üks, kaks jne. meest.

Kombinatsioonide peatähtsus seisab selles, et õpitakse mängu analüüserima, ta üle järele mõtlema ning ikka rohkem ja rohkem teadlikumalt mängima, arvestades tehtud vigu ning katsudes tulevikus nendest hoiduda.

## 1. Tsentri kombinatsioonid.

Tsentrist palli lahtilöömisel kui ka pea alati poolekslöömisel tarvitatakse tsentri kombinatsioone. Selles mõttes ongi kasulik tsentri asetada pikemaid mehi.

Kõigepealt, tsenter ja mängijad peavad teadma täpselt, kuhu söötu anda. Selleks on kasulik platsi mõttes jaotada joonisel 1 näidatud nelinurkadesse ning tsentri signaalides peab tingimata märgitud olema, kuhu kohale palli liüa. Ribad, nii pikuti

kui ka laiuti, võivad olla umbes 2 mtr laiused. Risti saali 1 ja 5 vahest 3—4 mtr. Pole tingimata tähtis, et just 5 ossa, võib neid olla ka vähem. Eesti platsidel, nagu Tallinnas, võiks küljjooni olla 2, Tartus 1, Riias aga tervelt 3.

Tsentrikombinatsioonide läbiviimist takistavad meil sagedasti tsentri foulid ning kohtunikud on niivõrd oskamatud, et neid sugugi ei märka.

Näiteks: lühike tsenter lööb pikemale sõrmedega vastu käerannet, et segada söötu, hüpatakse vaba kätt vastase õlale asetades, liüakse põlvega kubemesse, astutakse vastasele jalale, hüpatakse viltu üles, vastasele otse rindu (harilik foul lätlastel) jne. Nende ärahooldamiseks hüpatagu vastasest kaugemale üles, et ka kohtunik neid selgelt võiks näha.

Juba sellest näeme, et tsentri tuleb paigutada pikk, nupukas, hea hüppaja.

Toon siinkohal rea kombinatsioone. Kõige lihtsamad on ühesöödulised, kus tsenter lööb mehele, kes ta ka korvi toimetab. Näiteks joonisel 2 saab söödu parem ajaja kaitsja seljataha ning toimetab ta sealt sisse. Siin puudub tsentril igakord vastav kindlus äralöömisel, mille tõttu pole need kuigi täpsed.

Kõige sagedamini kasutatakse vähemal platidel 2-söödulisi. Tüüpilisem neist joonisel 3. Tsenter lööb ette kaitsjale kõrgele õhku. See viskab üles hüpatades kohe, selle aja sees korvi alla jooksnud kaitsjale.

Keerulisemad on juba 3—6-söödulised, mida hea eduga võib suurel platsil tarvitada, nagu nad joonistel 4 ja 5 on kujutatud. Nr. 4. Tsenter lööb paremale ajajale, kes selle kohe paremale kaitsjale söötab, see edasi vasakule, sealt vasakule ajajale, tsentri jne. Nr. 5 on tüüpiline Ameerika kombinatsioon segiläbijooksmisega. Paremaäär jookseb tsentri taha, saab söödu, lööb õhust vasakule kaitsjale, see annab paremale kaitsjale, sealt edasi vasakajajale korvi alla.

Neid kombinatsioone võib kasutada mõlemile poole (vasakule ja paremale).

Nende eeskujul võib veel teisi kokku seada, pidades põhilausest kinni.

1. Kombinatsioon olgu lihtne ja selge.

2. Kombinatsiooni ei tule võtta kui schablooni, vaid alati juhusele vastavalt muuta.

3. Kombinatsioon tuleb mängijaile vastavalt seada: Harilikult saab palli esimesena pikem mees jne.

4. Mitte ainult tsentris, vaid igal poolekslöömisel tuleb neid kombinatsioone võimaluse korral kasutada.

5. Kaitsmine tsentri kombinatsioonide vastu on mitmekesine. Osaliselt suudab takistada juba osav vastastsentri, kes õigel ajal hüppab ning palli sõrmeotstega üles tõukab.

Üldjuhul asetab nõrgem pool end 5 mehe kaitsesse, mis üheks mõjuvamaks kaitsmisviisiks. Nõrgemaks punktiks on sel kaitsesüsteemil, et pole kergesti võimalik pealetungile asuda.

Joonisel 6 ja 7 on harilikumad kaitsmisviisid. Nr. 6 seisavad ajajad diagonaalselt tsentri ümber ning liiguvad mõlemil pool külgedel ning tsentrite ees ja taga. Sellest n. n. karpkaitsest on vahest veel parem trapeetskaitse, kus ajajad, kes olnud vastase poolel, liiguvad tsentri poolele tagasi. Nende kaitsmisviiside nõrkuseks on jälle see, et kõigest 2 kaitsjat on tsentri ja korvi vahel.

## 2. Mängukombinatsioonid.

Neid kasutatakse mängu kestel väljal, kui avaneb soodus juhus. Siia hulka kuuluvad ka 5 mehe kaitses läbimurd, pöörlev pealetung (rolling offense) jne. Harilikult kasutatakse neid kaitsja ehk tsentri signaali järele.

Joonisel 8 on tüüpilisem neist. Paremal ajajal on pall. Selle söötab ta vasakajajale, see omakord tagasi, kust pall rändab tsentri, see tilgutab, teeb pöörde, annab paremale kaitsjale, kes seega korvi alla tilgutab.

Hea eduga võib siin ka tsentrikombinatsioone kasutada.

## 3. Oudi kombinatsioonid.

Üldiselt maksavad siin põhimõtted: on pall oma korvi all (kuhu sisse visatakse), siis antakse ikka pikk sööt, harilikult kaitsjale, visatakse pall aga vastase korvi all välja, siis liigutakse edasi lühikeste söötudega. Üks harilikumaist kombinatsioonidest on joonisel 9. Kaks ajajat jooksevad pallile vastu, kuid pööravad tagasi ning ristlevad. Oudi väljaviskaja aga söötab taha kaitsjale, kes selle edasi toimetab. Samuti joonisel 12. Tsentrisolija hakkab

# Sport on teistest klass kõrgem.

Süsteemaatliku ja intensiivse treeningu villi.

## Sport - koondusmeeskond 8:3.

Foto Mikas.



Üks koonduse atak likvideeritakse Paali õhulöögiga Kooviti ja Freibergi ees. Ülesvõttel seisab vasakul veel Jõers II, Karm ja paremal Idlane. Kaugemal on näha Uuetoa ja Silberg.

Möödunud pühapäeval leidis aset jääpallimäng, mis seab paljud arusaamatuse ette — Sport võitis suure ladusega Kalevi ja Hokiklubi koondust. Kõige harjuma ettekäändena hakatakse muidugi vabandama koonduse halva moodustamisega, osa mängijate puudumisega, mõne nõrga vormiga jne. Kuid meie arvates on siin tegemist hoopis teise teguriga, mille ilmsikstulek nüüdsega juba kindlakajuliselt peaks uut ajajärku meie jääpallis tähendama.

Seal domineeris otsustavalt ja lõpulikult süsteem kaose üle, treening logelemise üle. Kui Sporti tahetakse võita, peab omandama samad treeningumeetodid, mis temale omandatama sama suure võimsuse kui temal. Ta on praegu terve klass kõrgemal nii Kalevist kui klubist. Piltlikult öeldes, kanadlaste ja europlaste vahe jäähokis — tugenev ka samadele põhimõtetele. Kui varem Sport võitis oma „võitlushingega“, mis tähendas osalt kirjakeele pehmeid termini mõistele „toorus“, siis ei tarvitse tal nüüd sugugi toorelt mängida, ta võib vast isegi fairim olla vastasmängijatest.

Sedavõrd üleolev on ta elaan, kiirus ja vastupidavus, sedavõrd järsk startimine ja stoppamine, sedavõrd kindel balans liuraudadel ja kepi käsitamisel. See kõik võimaldab täiesti loomulikult otstarbekohasema kombineerimise ja olukordade suurema kasutamise. Meil on juhust varem olnud märkida Kalevi edurivi head kombinatsioonivõimet, kuid nüüd peab tunnistama, et see on olnud enam ilus kui tulus. Spordi kombinatsioon on lihtsam, kuid jõulisem, edasijõudvam ja otstarbekohasem. Kalevi oma kippus ikka värava all sassi minema seepärast, et üksikaktiivideks mehed tarvilikku põiklemise eksaktsust ei omanud. Sport on selle süsteemaatliku treeninguga omandanud. Süsteemaatlikult ja intensiivselt peavad ka teised meeskonnad treenerima hakkama.

Meeskondade koosseisud pühapäevaseks

võistluseks olid: Sport — Laurberg; Karm-Saar; Idlane-Paal-Rio; Aun-Seegner-Silberg-Uuetoa-Reintam. Koondus: Gerretz; Sarv-Pinkovsky; Gerasimov-Kull-Neliso; Ree-Jõers II-Koovit-P. Freiberg-Luha. Vahekohtunik Rõks.

Sport lööb esimese värava Seegneri kaudu 15. min., millele Koovit 17. min. 1:1-ga vastab. Karm viivitab liialt palli hoidmisega värava all ja P. Freiberg lööb ta käest 35. min. 2:1. Kohe tasub Uuetoa 2:2. 42. min. lööb Seegner 3:2.

47. min. murravad Uuetoa ja Silberg Silberg ühiselt läbi väravasse 4:2. 69. min. tasub kiirest driblingust Koovit 4:3, kuid kohe saavutab Paal karistuslöögist 5:3. 75. min. lööb Aun 6:3, 77. min. Silberg 7:3 ja 79. min. Silberg 8:3.

Spordi meeskond oli ühetasaselt hea, paremad siiski Paal, Silberg ja Seegner. Esimene on taktiliselt väga tugev, teised kiired ja edasitungivad. Koondusmeeskonnas ei mänginud hästi keegi, kohati vast ainult Koovit ja Kull. Meeskonna nõrgemad olid Ree ja Luha. Ree asetamine võõra kaaslaste kõrvale oli täiesti asjatu.

## Paide - Viljandi.

Pühapäeval, 11. märtsil, peeti esimest Paide-Viljandi vahelist linnavõistlust jääpallis. Paideit esitasid Järvapojad, koosseisus: Altorf; T. Oja — Kivi; Vollman (Buck); Rõmashevsky — Lipand (kapten) — Laube — A. Oja.

Viljandit esitas suuremalt osalt kaitseliidu spordiklubi koosseisus: Roots (Tulevik); Raudsepp — Kaur; Kiss; Kaup — Saun (kapten) — Anderson — Kull. Teised peale väravahi kõik Spordiklubist.

Viljandlaste mäng osutus üllatuseks ootustest palju nõrgemana. Neil on praegu veel väga vähe kiirust ning paistis silma liig suur dribeldamisepüüe, kuna kokkumängu nad üldse vähe näivad tundvat. Nende parim mees väljal oli väike väle A. Anderson, kes üksinda mitu sõitu Paide värava alla tegi, kuid siiski jäid väravad tulemata.

Paide mehed näitasid oma harilikku mängu, kus kokkumäng esikohal. Üksikuid soolosoite tegi A. Oja, mille tulemusena ikka värav oli.

Mõned mehed paistsid siiski veidi nõrgemaina omast harilikust vormist. Parimad mehed olid A. Oja, Lipand ja Buck, viimane tuli teisel poolajal vigastada saanud Vollmani asemele.

Lahtilöögi järgi kaldub mäng kohe Viljandi poolele ning varsti märgitaksegi värav Paide kasuks. Sellele järgneb kohe teine ning siis alles koguvad külalised end ja suudavad lüüa tasuvärava. Kuid nüüd läheb päris põrgu lahti. Väravaid sajab Paide kasuks vahetpidamata, ning harva pääsevad viljandlased üle tsentrijoone.

Samasugune lugu kordub ka teisel poolajal, ehkki nüüd viljandlased mängivad alla tuult ja päikest. Nende nõrgem osa on väravaht, kes suurema osa väravalööke sisse laseb. Mõned niisugused, mida püüaks vist iga võhikki.

Lõpuvile kõlades on Paide suutnud tagajärge kruvida 14:5 (8:3). Paide pool oli suurimaks väravate kütiks A. Oja, kes lõi 6 väravat, edasi Lipand 4, Laube, Rõmashevsky, Buck ja Vollman 1. Viljandlaste pool Ants Anderson, kelle arvele tuleb panna  $\frac{1}{3}$  Viljandi saavutustest.

Vahekohtunikuna toimus M. Uusna ühiskonna-naasiumi spordiringist.

—egg.

## Eesti esivõistlused maadluses.

Meistrid: Volt, Kristal, Väli, Praks, Pohla, Teearu.

Laupäeval ja pühapäeval peeti Pärnu Tervise korraldusel järjekorralisi Eesti esivõistlusi prantsusmaadluses. Osavõtjaid oli Tallinnast, Tartust, Pärnust ja Sindist.

Võistluste lõputagajärjed olid:

Kärbeskaal — 1. Volt, Tartu Kalevi; 2. Põntson, Sport; 3. Fuks, Tartu Kalevi.

Sulgkaal — 1. Kristal, Kalevi; 2. Urm, Tartu Kalevi; 3. Uudikas, Pärnu Vaprus.

Kergekaal — 1. Väli, Sport; 2. Grünbaum, Kalevi; 3. Reimann, Tartu Kalevi.

Keskkaal — 1. Praks, Sport; 2. Mäll, Kalevi; 3. Pruudel, Pärnu Vaprus.

Poolraskekaal — 1. Pohla 2., Sport; 2. Vink, Tartu Kalevi; 3. Laas, Pärnu Tervis.

Raskekaal — 1. Teearu, Sport; 2. Kasakov, Tartu Kalevi.

Seltsidest tuli esimesele kohale Sport 14 punktiga Tartu Kalevi 10 ja Tallinna Kalevi 8 punkti ees.

## Uisuvõistlused Viiburis.

Laupäeval ja pühapäeval Viiburis peetud kiirusvõistluste tagajärjed olid: 500 mtr.: 1. Korpela 45,2; 2. Friman 45,9; 3. Ovaska 46,1. 5000 mtr.: 1. Blomqvist 8,49,5; 2. Päivinen 9,01,0; 3. Backman 9,03,2. 1500 mtr.: 1. Blomqvist 2,31,4; 3. Skutnabb 2,31,8; 3. Päivinen 2,32,6. 10.000 mtr.: 1. Blomqvist 18,42,3; 2. Skutnabb 19,13; 3. Päivinen 19,19,3.

## Järva esivõistlused suusata-mises

korraldas 11. märts Türi spordiring murdmaa-maastikul. Võistlusmaa pikkus oli 12 km. Jooksu kestes tuli ka kahel korral teha suusahüppeid. Võistluste tagajärjed olid: 1. S. Viirmann 57,41; 2. E. Salodin 59,18; 3. K. Iidla 1,05,55.

— Körnig lõi Berliini sisevõistlustel Saksa turnijate suurt kiirjooksu tähte 55 mtr jooksus, ajaga 6,2. 60 mtr tõkkeid jooksis Trossbach 8,5; 3000 mtr võitis Boltze 8,54,4.

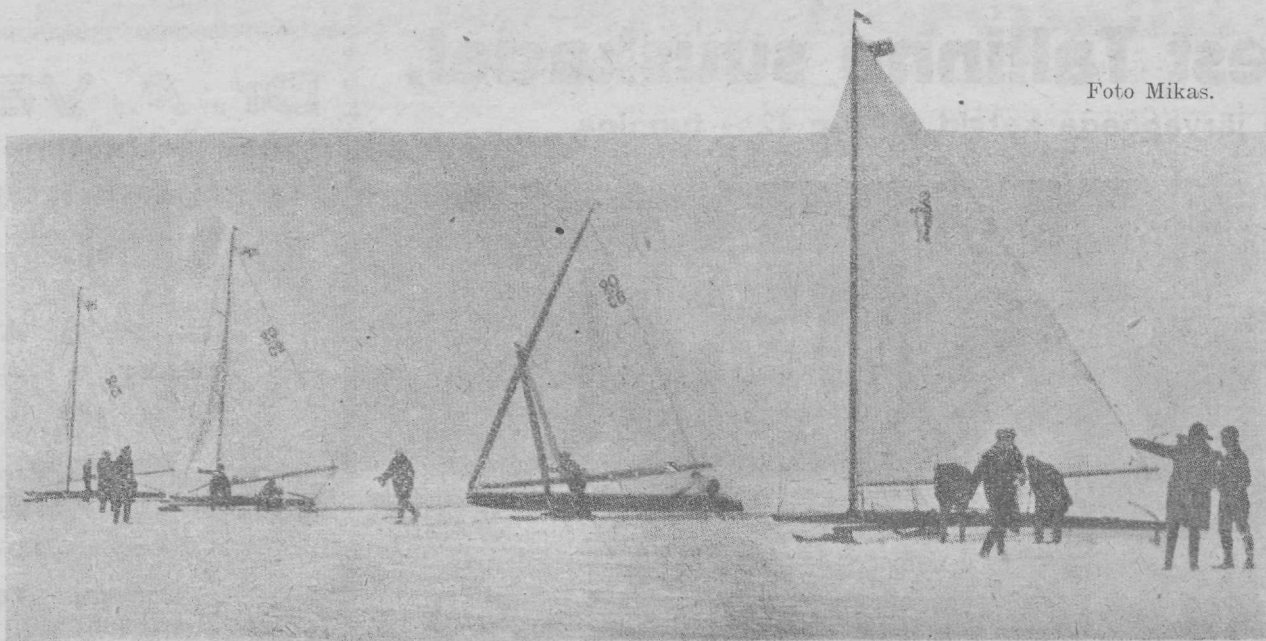


Foto Mikas.

Jääpurjekate regattalt Tallinnas. 20-ruutmeetrilise purjepinnaga laevad stardis.

## Dr. E. Klinge loeng.

### Kehakultuurist ja ta uuematest vooludest.

Tuntud Berliini kehalise kasvatuses ülikooli õppejõud dr. E. Klinge, kelle tööde juures E. Spordilehel on varem võimalus olnud peatuda, viibis möödunud nädalal Tallinnas tutvumise otstarbel Eesti kehakultuuri oludega, jõudes siia Riiast ja sõites sama eesmärgiga edasi Helsingisse.

Tallinnas pidas ka dr. Klinge loengu kommertsikooli fütisika auditoriumis, kuhu teda umbes 50 inimest kuulama oli ilmunud. On kahju, et kuulajaid nii vähe oli ja nende hulgaski hoopis vähe võimlemisõpetajaid, kellel eriti ta loengust oleks kasulik olnud midagi kõrva taha panna. Dr. E. Klinge ei ole mitte ainult tüse teadlane, vaid ka hiilgav kõneleja.

Kõneleja algas praeguse olukorra üldise kujutamise, kus kõik seesmist vabanemistungi tunnevad ja uue elusuhtumise poole tüürivad. On määrateluur käärimine praegu, püstitakse uusi printsiipe kasvatuses, ürgjõuliselt on esile puhkenud noorte liikumine, kes vana autoriteedirehhiini enam ei tunnusta, vaid vabahtlikku kohusetunnet ja teadlikku alustumist propageerib, teadus seab üksikelementide viimistlemise asemel oma sihiks üldise täiuse ja püstitab inimsuse ideaalina jälle harmoonilise kolmainsuse — keha, vaimu, hinge.

Mõistetakse, et haritud inimene ei saa kõdunevat keha kui ballasti enesega läbi elu lohistada, et see tema üldist hukkumist tähendab, et keha peab üldse igasuguse arenemise ja kultuuri alus olema. Kui inimene sünnib ilmale, siis ei ole ta muud kui keha ja kihud, neist arenavad aegamööda ka hing ja vaim. Nii peab kogu elugi vaimu ja hinge arendamine käima keha kaudu või kehaga kooskõlas. Siis võib inimese areng kõige tänuväärsemat vilja kanda.

Keha peab meil kogu kultuurilise arenemistöö aluseks olema, kuid meie ei tohi keha kogu oma arenemistöö lõpueesmärgiks seada, mis oleks jäme patustus ja liialdus. Keha peab jääma ikka üldkultuuri huvide kandjaks, kehaharrastus

peab jääma kehakultuuriks, mille viimaseks sihiks on ühiskonna teenistus.

Selle nõude vastu patustavad praegu nii sport kui võimlemine. Sport seab väga tihti oma ainuesmärgiks matemaatilise tagajärje, võimlemine keha enese, kuna ometigi mõlema peaesmärk peaks langevaimule. Kuid spordi ja võimlemise liialdused on ka omastkohast põhjendatavad ja pooldatavad — mida suurem ühekülgus, seda kiiremini põetakse ta läbi, seda kiiremini jõutakse õigele teele. See õige tee on juba osalt leitud ja avaldub mängudes, kus sportlane rakendub ühiskondlike nõuete teenistusse mängureeglite näol, kus fair play ei tähenda mitte ainult ausust sportimises, vaid üldse gentlemanlikkust ja ühiskondlike distsipliini tunnustamist. Seesugune sport on täis vabadust, kuid ühtlasi ka täis kohustusi. Seal õpitakse mõistma, et ilma ühiste kohustusteta ei seisa vabadus. Sedakaudu jõuame meie ka mõistele, et sportline tagajärg, rekord, ei ole mitte tühine, mõnitatav üleliigsus, vaid liikumise sümbol, mis tähistab uut kultuuri ja elusuhtumist.

Kehakultuuri metafüüsilise põhjendamise järele siirdus dr. Klinge kehakultuuri ja spordi praktiliste küsimuste selgitamisele, valgustades mitmesuguseid üksikasju, mis meie oludest talle juba silma torganud.

Kõigepealt rõhutas ta võimlemisõpetaja suurt pedagoogilist tähtsust, kes ei ole mitte kitsa ja tühise eriala õpetaja, vaid kõige kaaluvam kasvataja koolitöös, kes lapse juures võimlemistunnis peab seda tegelikult laskma läbi elada, mis teised teoreetiliselt pakuvad.

Mis meile kibedasti ära kuluks, oleks suurem arv kaetud võimlemise — sportimise kohti — võimlaid, maneeshes, ilma milleta meie halbade kliimatiliste tingimuste juures kehalises kasvatuses kuigi palju ära ei saa teha. Edasi oleks tarvis seltsidesse kehalised kasvatajad ametisse seada, et sportimine seal valesuunas ei areneks.

Laskudes võimlemise käsitusse, tähendas dr. E. Klinge, et modern teaduse poolt on täiesti nurka heidetud n. n. hingamisharjutused, käte ülestõstmised jne., mis mingil määral kopsusid ei arenda, nagu kogemused näitavad, vaid ennem kahju toovad. Kõige paremaks siseelundite arendamiseks on ikka tempoharjutused, jooks, mäng, hüplemine ja muud.

Samuti on peaaegu täiesti kolikambri heidetud poosiharjutused, kus komando järele teatud seis harjutajate poolt võeti ja selles senikaua seisti, kuni järgmine komando kõlas. Nüüd on võimlemises peajasalikult sulavad, üksksteisele üleminevad liigutused, ilma tardumise ja pausideta, tuues takti asemele harjutustesse rütmi. Harjutused on võimalikult primitiivsed, lühidad, vaheldudes oma mõjupeir-kondadega, nagu seda eeskujulisemalt Niels Bukhi võimlemine pakub.

Ka on mõttetu võimlejatelt üheaegset liigutuste täitmist nõuda. See on isegi inimeste vägistamine. Meil seisab ravis alati inimesi mitmesuguse kasvu, arenemise ja temperamendiga. Kõigi ühe võitla alla surumine on võimatu. Igaüks liigutagu oma rütmi ja omaduste kohaselt. Vaatepilt ei ole tähtis. Seesugust võib vahel harva kontrolli mõttes korraldada, mil inimesed seda ka suudavad, kuna nad liigutused on omale veresse tuupinud, ja natukeseks ajaks ennast kiiremale või aeglasemale tempole sel juhul sundida, ei tee neile mingit raskust.

Moodne võimlemine püüab võimalikult hoiduda ka rootsiseinast. Tarvilisi harjutusi saab partneriga palju paremini läbi viia, kus elav jõud vastu pingutab ja tarbekorral järele annab.

Ühevahe püüti võimlemises võimalikult turniiparastidest loobuda, kuid nüüd kasutatakse neid jälle rohkesti. Kuid mitte endises mõttes. Aparaadid ei ole enam mitte tehniliste kunsttükide sooritamiseks, vaid lihtsateks takistusteks, mis talvel piiratud ruumis elavat loodust asetavad ja mille võitmine suuremat mitmekesidust võimlemistundi toob.

# Paidest Tallinna suuskadel.

5 järvaopoga katsid 85 km 12 $\frac{1}{2}$  tunniga.



Paide suusamehed Tallinna saabumise järel. Seisavad vasakult: leitn. Lepp, Rusch, Kikk, Pürn, Ambach, Kärt, Järvaopegade esimees Veem ja major Balder.

Enne suusaretki, laupäev., 10. märtsil s. a., kell 17, uurisid suusatajate tervislist seisukorda Paide arstid dr. P. Naris ja dr. J. Perker. Uuriti südame, kopsude ja ergukava seisukorda, võeti tähtsamad antropomeetrilised mõõdud, kaaluti, mõõdeti kopsude mahtu spiromeetriga, lihaskõudu dinamomeetriga, määrati vere (haemoglobiini) protsent ja urini omadused kindlaks. Nende andmete põhjal oli selge, et nelja suusataja üldine tervisline seisukord võrdlemisi hea, kuna ühel kehaehitus vähe nõrgem keskmisest.

Peale võistlust 11. märtsil s. a., kell 22, toimetasin mina suusatajate juures vaatlust ja uurimist. Väliselt paistab, et mõnel on külm vähe kõrvu näpistanud; samuti on paaril jalavarbad tubliste hõrutud, mis tingitud halbade jalanõudest ja sidemitest. Mehed on ka tublisti väsinud, kuid üldine seisukord ja tuju head.

Tabelist paistab, et tüsedamad on kaalus rohkem alla võtnud. See on ka loomulik, sest neil on vee kaotus palju suurem, kui kõhnadel. Pürn kaotas kaalus kõige rohkem, s. o. 5,5 kilogr. Urini (kuse) erikaal ja haemoglobiini protsent on kõigil peale sõitu suurem kui enne. See on normaalne, sest mida rohkem inimene kehast vett kaotab, seda suuremad on urini erikaal ja haemoglobiini protsent.

Kopsumaht ja lihaskõud keskmised.

Kõiki andmeid kokku võttes, peab ütleva, et see pikk suusaretk ei ole suusatajate juures mingisuguseid akuutseid halbe nähte esile kutsunud.

Dr. A. Veiss.

Tabelist näeme täpselt kuidas pikk suusaretk iga organismile on mõjunud.

Nimi	Kaal		Haemoglobiin		Urin (Erikaal)		Spiromeeter		Dinamo-meeter	
	Enne suusasõitu	Peale suusasõitu	Enne suusasõitu	Peale suusasõitu	Enne suusasõitu	Peale suusasõitu	—	P.	V.	
1 Pürn, Joh.	75	69,5	900/0	930/0	1018	1032	—	59	49	
2 Kärt, Valter	71,35	68,5	850/0	850/0	1016	1023	4250	49	46	
3 Kikk, Arnold	75	70,5	750/0	870/0	1015	1031	4900	59	44	
4 Rusch, Aleksander	72,9	69,3	850/0	890/0	1018	1030	4100	50	43	
5 Ambach, Arnold	54,5	52,5	830/0	820/0	—	1013	3400	43	39	

— **Hostin** parandas Lõuna-Prantsuse esivõistlustel oma kahega rebimise ilmarekordi keskkaalus 111 kg peale. Kahega tõukas ta 142 kg, mis ainult 0,5 kg austerlase Hipfingeri ilmarekordist maha jäi.

— **Adelaides** peetud tennismaavõistlus Prantsuse ja Austraalia vahel lõppes eelmise võiduga 5:4. Üksikmängudest kaotas Borotra Crawfordile 6:3, 7:9, 6:2.

— **Berlin-Viin** mängisid jäähokis 5:5 ja Berliin-Budapest 1:1.

— **Lloyd Hahn** jooksis New-Yorgis sisevõistlusel 880 yardi 1.51,4, mis uus siseilmarekord ja parem dr. Peltzeri välisrekordist.

— **Prantsuse** meistriks murdmaajooksus tuli Roger Pélé ajaga 42.46,8. Maa pikkus 12,9 km.

## Dr. A. VEISS

Sise- ja lastehaigused

### Kõrgustikupäike

|||

10-11 ja 4-6

(reedel p. l. 4-5)

|||

S. Tartu mnt. 47-a

Kõnetr. 33-26

## Maailma esivõistlused

iluuisutamises naistele ja paaridele peeti Londonis. Naishõivõistlustel võitis Sonja Henie, Norra; teiseks tuli Vinson, Ameerika; kolmandaks Burger, Austria. Paarisõidus võitsid prantslased prl. Joly — Brunet; 2. prl. Scholz — Kaiser, Austria; 3. prl. Brunner — Wrede, Austria.

## Vasa suusajooks.

Pühapäeval peeti Moras iga-aastast suurt 90-km. pikkust Vasa suusajooksu, millest 136 Rootsi paremat suusatajat osa võttis. Kraadiklaas näitas 26 kraadi pakast. Finiši saabusid täpselt ühe ajaga olümpiavõitja Hedlund ja Utterström. Mõlemad kulutasid maa katmiseks 5 tundi 33 min. 23 sek., mis ühtlasi selle võistlusmaa rekordiks. Kolmas oli Hansson 5.37.56.

## Kergejõustiku esivõistlused Helsingis.

Pühapäeval peeti Helsingi esivõistlusi hoota hüpetes, kus paremad tagajärjed olid: Kaugus hoota: 1. Rautavuori 3.14; 2. Aho 3.05,5; 3. Toivola 3.01,5. Kõrgus hoota: 1. Rautavuori 1.45; 2. Lohikoski 1.40; 3. Ekquist 1.40. Kolmik hoota: 1. Rautavuori 9.20,5; 2. Ekquist 9.17; 3. Ikonen 9.15,5.

## Soome esivõistlused maadluses.

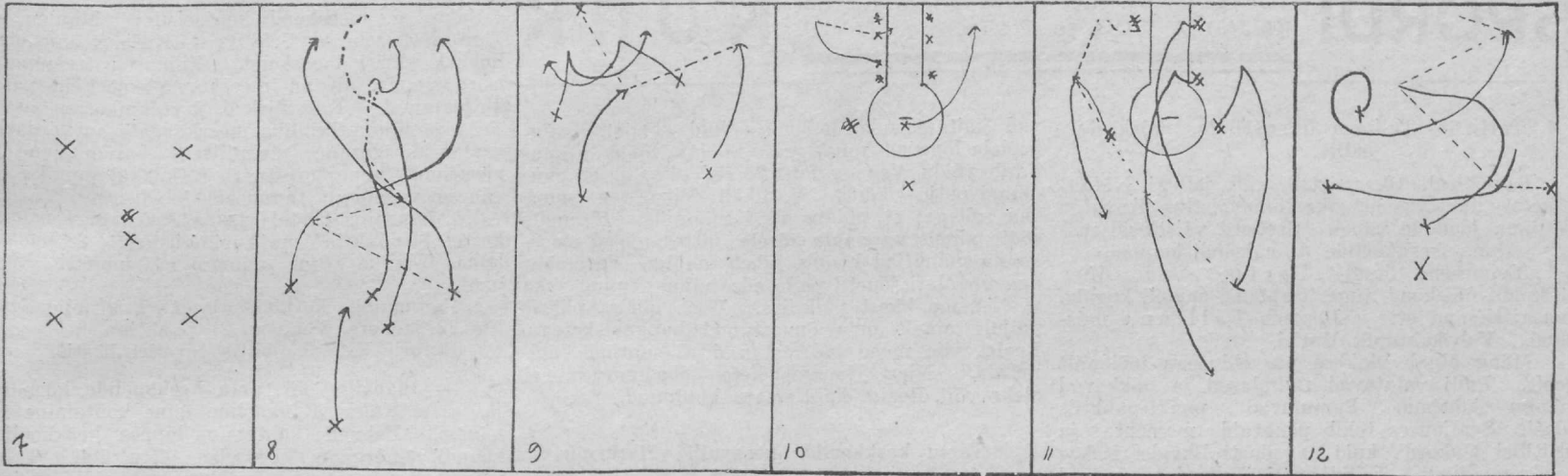
Viiburis peetud Soome esivõistlused maadluses andsid järgmisi tagajärgi: Kärbeskaal — 1. Pappinen, 2. Pasanen, 3. Ikonen. Sulgkaal: 1. Huupponen, 2. Kaksonen, 3. Sovolainen. Kergekaal — 1. Friman, 2. Anttila, 3. Toivola. Keskkmaal — Juvonen, 2. Mäki, 3. Hietanen. Poolraskekaal — 1. Luukko, 2. Veekten, 3. Päivinen. Raskekaal — 1. Nyström, 2. Sihvola, 3. Gavrillik.

— **Iiri** löi jalgpalli maavõistlusel Belgia 4:2 (2:0).

— **Nürnbergis** peetud sisevõistlusel jooksis Boltze 1000 mtr 2.34,8 ja 3000 mtr 8.47,6. 110 mtr tõkkeid kattis Steinhardt 15,6.

# Kombinatsioonid korvpallis.

(3. lhk. järg.)



jooksma pallile vastu, kuid pöörab oma korvi poole. Selle asemel saab palli teisel äärel olija, kes ta tsentri söödab. Sealt rändab pall, vahepeal ringi jooksnud vasakule ajajale, kes selle paremalt poolt sisse toimetab.

#### 4. Vabaviske kombinatsioonid.

Joonisel nr. 10 on kujutatud tüübilisem ning ühtlasi otstarbekohasem asetus vabaviskel oma korvi all. Vasakajaja saab söödu ning viskab selle vasakkaitsjale, kes selle kas korvi viskab ehk edasi söödab. Juhusel, kui pall paremale kaldub, püüab sellel paremajaja ja viskab selle vabaviske toimetajale.

Kaitse seis on kujutatud joonisel 11. Viske toimetamisel liiguvad kõik korvi suunas. Juhusel, kui selle saab paremkaitsja, tilgutab see ja söödab haakviskega vastujooksnud paremajajale, see edasi vasak ajajale. Mis edasi sünnib — on selge.

Need on lühidalt näited üksikutest kombinatsioonide liikidest ning olemasolevate eeskujul võib uusi luua. Igal meeskonnal peab neid igat liiki tagavaraks olema. Oleks aga mõttetus neid kümnete kaupa tuupida. 3 tsentri kombinatsiooni, 2 oudi, vabaviske seisu kaitsel ning pealetungil oleksidki kõik.

#### 5. Signaalid.

Tihti näeme võistlustel, kuidas tsenter enne poolekslöömist 2—3 sõrme püsti ajab ning mingi rea numbreid hüüab. Need on signaalid. Kombinatsioonide numbrid igasuguste kombinatsioonide läbiviimiseks, et kõik meeskonnast teaks, kuidas toimida. Selleks ongi tarvilusel mitmesugused märguandmise viisid. Enamjaolt annab neid tsepter, vahel ka kaitsja, kapten jne.

Signaale võib olla väga mitmekesiseid. Varemalt olid meil signaalideks tsentri liigutused, nagu jalgade, kätega jne., näiteks missuguse jalaga tsenter ringi astus, seepoolne ajaja sai palli. Missuguse käega ta enne juukseid silitas, sellele vastavalt sai kaitsja jne. Siin võib kasutada igasuguseid käevibutusi, käte puusashoidmist, jalgade tõstmist jne.

Halbtuseks on tihti see, et tsepter teeb mõne signaali kogemata, näiteks silub juukseid ning ajab seega meeskonna segadusse. Samuti ei suuda igauks neid alati hüüda mehe tagant jne.

Sellepärast on praegu tarvilusel häälelised ja sõrmedega antud signaalid. Näit. hüüab tsepter mõne mitmekohalise arvu

ehk rea numbreid — sada seitsekümmend kolm, üks, kolm, seitse jne. Siin tähendab, kas viimane, keskmine ehk esimene number mingit ennem kokkuseatud kombinatsiooni, kuna teised on ainult maskeerimiseks, ehk tähendavad missugust riba on mõeldud.

Samuti võib märku anda kummagi käega, sõrmi püsti hoides, ka käsi võib otse ülal, 45° nurga all, horisontaalselt jne.

olla. Oudi kombinatsiooni korral võib anda neid ka mõni teine mees.

Sootuks raskendab arusaamist, kui terve meeskond korruga igauks isesugust kombinatsiooni näitab, kuna õige on näiteks paremajaja oma.

Kui kombinatsioone vähem, võib neid ka ilma signaalideta, lihtsalt järjekorras, al- gusest ehk lõpust alates kasutada.

## Eesti esivõistlused käsipallis.

### Kalev kaotas Kalevipojale.

Pühapä., 11. märtsil, jätkati Eesti esiv. käsi- mängu. Kuid visked ei vea. Kalevil läheb kokku- mäng esimesest poolajast paremini. Ning taga- järjeks on korvid. Kuid vahepeal on silmade vahekord 27:20 Kalevipoja kasuks kujunenud.

Kalev paneb tugeva lõpupressi peale, et kaotu- sest pääseda. Kuid ka Kalevipoeg ei anna järele. Parbol ja Kooviti ebaõnnestuvad visked. Alto- saar seab seisuks kahe kaugeviskega 27:24 ja Räästas 27:26, sellega lõpeb ka poolaeg. Kalevil ei vea tänavau oma „pojaga“. Hiljuti andis see võrkpallis Kalevile särnu, nüüd korvpallis samuti.

See võit polnud mitte juhuslik, vaid Kalevi- poja ülekaal ja paremus oli silmaga nähtav. Korvide vahekord oleks pidanud hulga rohkem isegi nende eduks olema. Mehed mängisid kõik hinge. Kaitse oli suurepäralises vormis. Lind- pere muidu head kaugevisked ei läinud seekord märki. Kõormann tsentris näitas üht oma pari- mat mängu. Jaotas sööte väga õieti ja täpselt. Ainult pealeviske peaks parem olema. Kooviti oli vahel ebakindel, kuid selle tasus tema kiire liikumine. Parbo oli parem üldse terves mängus. Kalevil ei sobinud kokkumäng. Matiisen olles julge oma kaugeviskete peale, tegi palju vigu sel- lega, et ise kaugelt palli saades peale viskas, mis tagajärgi ei annud. Kaitse pidas hästi vastas- mehi. Alto Saar mängis kaunis korralikult.

Järgnev 2. klassi korvpall Greif — Noorsepad oli väga maotu. Noorsepad on veel liig nõrgad, et vanemate meeskondade vastu esineda. Nii mängijail kui ka pealtvaatajail oli igav vaadata. Greif mängis vabalt nii kuidas tahtis. Võitis mängu 69:18 (39:2).

Järgmiseks mängisid küllasoitnud Tartu keskk. koondus naiskond — Kaleviga. Mäng on alul loid. Ülekaal on suurelt Kalevi käes. Tartu naiskond on nähtavasti väsinud eel- mise päeva linnavõistlusest. Kuid lõpupoole muu- tub mäng elavaks ja tõmbab publiku kaasa. Või- dab Kalev 15:7, 11:15 ja 15:1. Esimese kl. korvpallis saavad kokku Kalev — Kalevipoeg. Kalevi koosseis — Uuli-Räästas; Veinmann-Altosaar-Matiisen. Kalevipojal: Lindpere-Aljas, Paabo-Kõormann-Kooviti.

Tsentrist lahti lüües kandub pall Kalevipoja poolele, kust ta Veinmanist visatuna korvi läheb. Nüüd hakkab Kalevipoeg peale suruma ning varsti seab Parbo seisuks 2:2. Kuid Kalevi edu- rivi tõstab seisu õnnestunud visketega 10:2 peale. Siis tuleb muudatus. Kalevipoeg satub hoogu, hakkab tugeva tempoga mängu näitama. Kokku- mäng on väga ilus. See lööb Kalevi read sega- mini. Pea on viik saavutatud. Ning poolaja lõpuks pääseb juhtimisele Kalevipoeg 19:16-ga. Teisel poolajal näitab Kalevipoeg endiselt ilusat

Spordiäri  
**RESEV-RESEL**  
Tallinn, Toompüestee 19,  
telef. 20-19.

Soovitab oma valmis-  
tatud spordi ja võim-  
lemise abinõusid.

# SPORDI KESKKOOLIDE NURK

TOIMETAJAD: ART. SOLL JA R. KERES  
KIRJAD A. SOLL'ile Treffneri g. TARTU

## 1. Tartu — Tallinna linnavõistlus naiskäsi-pallis.

Laupäeval, 10. märtsil, tuli jällegi NMKÜ võimlas „lavastusele“ üks linnavõistlus Tartu ja Tallinna jõudude vahel. Seekord võistlesid mõlema linna keskkoolide koondusnaiskonnad.

Esimesena ilmub Tartu, sinidressiline võrkpalli naiskond, tugeva aplausi saatel, koguka vaatajaksonna ette. Järgneb Tallinna naiskond. Vahekohtunik Uuli.

Mäng algab väikese närveldusega mõlemilt poolt. Palli valutavad tallinlased ja hakkavad mängu juhtima. Sammuvad punkt-punktilt edasi. Sealjuures tekib põnevaid momente ja kriitilisi olukordi, kuid sagedasti likvideeritakse need õnnelikult. Teitelbaumi jõulised surumised aga jäävad alati likvideerimata. Tallinn võidab poolaja 15:9. Teisel poolajal muutub mäng elavamaks. Tartu mängijad saavad esialgselt närvilikkusest üle. Pall ristleb nüüd juba rohkem ühelt poolt teisele. Tartlased teevad isegi surumiskatseid. Kuid need ei tule nii jõulised välja, kui Teitelbaumil. Nad on rohkem n. ö. „kopaga“ tõmbamise moodi. Mõnel on kaunis teravad servid. Kuid Tallinn võidab ka selle geimi Teitelbaumi jõulise lõpupommiga 15:8 vastu. Üldiselt peab ütleva, et mäng oli võrdlemisi elav ja huvitav. Tartlased kannatasid nähtavasti närvilikkust, võora vaatajaksonna ees esinemise puhul. Neil ei tahtnud kokkumäng hästi minna. Silmapaistvalt mängis prl. Soosaar, ühtlasi näitas ta ka väga „kihviseid“ serv-palle. Kuid ka teised mängijad läksid teisel poolajal hoogu. Tallinna naiskond mängis üldiselt kaunis hästi. Parimana tõstis ennast teiste seast välja prl. Teitelbaum. Tema meheliikud surumised löid Tartu read segamini. Sealjuures andis prl. Fluss talle suurepäraseid tõsteid. Ka teised mängijad esinesid hästi.

Järgmisena peetakse naiskorpvpallis linnavõistlus. Mängitakse uute määruste kohaselt.

Initsiatiivi võtab oma kätte Tallinn. Pall kandub tsentrist Tartu poolele. Buuras saab palli, kuid pealeviske läheb mööda. Levitan saab omakorda palli ja tema viske toob seisuks 2:0. Tallinna edurivi head visked lähevad ikka korvi, harva mõni mööda. Tartu naisel on alul jõuetud tallinlaste vastu. Neil ei taha kokkumäng kuidagi sobida, see on juba 12:0 peale kerkinud, kui Soosaar teeb 12:3. Poolaja seisuks on 21:4 Tallinna heaks. Teisel poolajal muudetakse Tallinna koosseisu.

Nüüd muutuvad tallinlased rohkem lõhaka-maks visketega. Neid läheb juba kaunis sagedasti mööda. Tartu hakkab enam kokku mängima ning suudab vastaseid juba rohkem katta. Mäng lõpeb tallinlaste võiduks 37:11.

Tartlasi takistas nähtavasti uus määrustik. Nad olevat ainult paar korda selle järele mänginud.

Parimatena esitasid end Soosaar ja Pääsuke. Esimene tegi kaunis häid viskeid. Ainult liikumine oli veidi halb. Teine pidas hästi vastast ning andis ilusaid sööte. Tallinna naiskond mängis esimesel poolajal hästi. Iseäranis head olid visked. Selle arvele tuleb panna ka nii suurt tagajärge.

Publik oli korrektne. Andis rohkem aplausi Tartule kui oma mängijaile. Selles suhtes tuleb teistel linnadel pealinnast palju õppida. Üldse peab ütleva, et pealinn publik on võõraste vastu lahke ja vastutulelik.

Järgnevas 1. kl. korpvpalli poolfinaalis kohtavad Realg. — Vene g. Mäng kandub tsentrist kohe Vene g. poolele. Kuid pealevisked lähevad mööda. Seal tuleb Realg. poolele tagasi, ent ka venelastel ei vea visked. Tõnso saab trahviske võimaluse ja seab seisuks 1:0. Pea teeb Klõscheiko kaugeviskest 2:1. Ivanov seab 4:1 peale. Veerandajaks on seis 7:1. Peale veerandaega läheb mäng tugevas tempos edasi. Realgümm. mängib ihu ja hingega. Kuid poolajaks on seis 15:4. Vene g. kasuks. Teisel poolajal tehakse muudatus mõlemis meeskonnas. Realg-1 tuleb Ruubeni asemele Roosenstein ja venelastel kaitses Riives. Realg. mäng omandab esimesest poolajast parema iseloomu. Paari minutiga on seis juba 15:12. Kuid venelased asu-

vad kaitseseisukorda. Üksikud sõidud Realg. poolele lõpevad korvidega. Poolaja lõpuvile kuulub võidu Vene gümn. 23:15. Realg. ei puudunud palju võidust. Vasakäär Vikat tegi suure vea sellega, et püüdis üksi mängida, või andis sööte ainult paremale äärelle, jättes teised meeskonna mängijad hoopis tähelepanuta. Paremaäär aga oli alati jõuetu palle edasiviima ning ikka võeti tema käest pall ära. Vene gümn. pääsis mõjule ainult oma õnnestunud kaugevisketega. Realg. viie mehe kaitses nad ei suutnud läbi murda. Ning kaugeviskete ebaõnnestumisel oleks võit Realg. kahtlemata kuulunud.

## Tartu keskkoolide korpvpalli välkturniir.

Tsükli lõppemisel korraldas Tartu K. S. E. 11. Tartu keskkoolide korpvpalli välkturniiri. Esivõistluste tsükli esinemiste põhjal olid meeskonnad jaotatud kahte klassi, nim. A kl.: Treffner A, Öhtune, Realg. ja Seminar A ja B kl.: Kommerts, Treffner B, Saksa, Tehnika, Vene ja Seminar B. Korralduse poolest oli välkturniir kahe-miiseline, kusjuures iga mäng kestis 10 min., poolaegadega 5 min. Võistlused, kokku 14, möödusid huvirikkalt kogu publiku kaasaelamisel.

### A klassis mängisid:

1. Treffner A — Öhtune. Peaasjalikult viimase halva kaitses tõttu võidab Treffner 9:3, poolajaga 4:1 enda eduks.

2. Realg. — Seminar A. Viimasel palju fule. Realg. ühetasaselt hea meeskond, kes võidab 7:4, poolajaga 4:2.

3. Realg. — Treffner A. Treffneri poolt fouliderikas. Pedajasel paar ilusat kaugevisket. Treffneri võit 7:4, poolaeg 5:2.

4. Öhtune — Seminar A. Esimese kiire ja üleolev mäng. Öhtuse võit 8:1, poolaeg 3:0.

5. Realg. — Öhtune. Võrdse mängu võidab väikse ülekaaluga Realg. 5:4, poolaeg 2:0 Öhtuse kasuks.

6. Treffner A — Realg. Esimesel poolajal saadud Treffneri ülekaalu ületavad Realg. meeste tsentrivisketest saadud punktid. Teisel poolajal juhib Realg. mängu. Võidab 8:6, olgugi, et poolaeg Treffneri eduks 4:0.

7. Treffneri A — Realg. finaalis. Hoogus, kiiretempoline mäng. Treffneril pikasööduline, passimismäng, kuna Realg. lühikeste söötudega tihti ilusaid läbimurdeid ja häid kaugeviskeid näitas. Võitis Treffner 8:4, poolaeg 4:2. Kiirturniiri võitja, Treffneri, koosseis: Voitk, Oja; Niggol — Pedajas — Sõõru. Teiseks tulnud, Realg., meeskond: Jürgens — Matt; Nõges — Herman — Laurson. Viimane meeskond on õige palju täienenud, juure võitnud nii liikumises ja tehnikas. Järgnevad Öhtuse g. ja siis Seminar meeskonnad.

Kiirturniiri kestel viskas Treffneri g. 30 silma 4 mängu ajal, Realg. 28 — 5 mängu, ja Öhtune 15 — 3 mängu ajal. Parema punktitegijana osutus Laurson, Realg., 13 punkti; järgnevad Sõõru ja Niggol, kumbki 9 punkti.

### B klassis kohtasid:

1. Kommerts g. — Treffner B, viimasele loobumisvõit.

2. Saksag. — Tehnikag. lõpeb Saksa g. võiduga 8:5.

3. Vene g. — Seminar B lõpeb Vene g. võiduga 10:0.

4. Treffneri B — Saksa g. lõpeb Saksa g. võiduga 13:2.

5. Vene g. — Saksa g. on B klassi huvitavaid kohtamisi. Vene g. head korvvisked kindlustavad poolaja võidu 6:2, missuguse aga Saksa g. teisel poolajal tasub, nii et lõpuks seis 12:12 on. Mäng kestab kuni esimese korvini, mille saavutab Saksa g. karistusviskest, tulles võitjaks 13:12 juures.

6. Treffneri B ja Vene g. kohtamisel näitab viimase hea ja ühtlane meeskond oma üleolekut lõpuseisu 10:3 juures.

7. Vene g. — Tehnikag. kohtavad teise finalistid andmiseks. Viimase sekundini seis 6:6, mille lõpuvilel õnnestunud korv suurendab 8:6 peale Tehnika eduks.

8. Saksa g. — Tehnikag. finaalis. Esimene poolaeg tasavägine 4:4. Teisel poolajal annab Saksa g. üleolev tehnika end tunda ja 10:4 tuleb Saksa g. B klassi meistriks, saades seega A klassi.

Saksa g. meeskond koosseisus: Mühlen — Tanton; Losche — Seidlitz — Kesper, on vääriline A klassi meeskond. Viimased treeningud hea treeneri all on meeskonna koostööd palju ühtlustanud. Korvvisked ja tehnika on head. Teiseks tulnud Tehnika meeskonnale on võrdseks vastaseks igatahes tehniliselt parem Vene g. meeskond, kuna Treffneri B kokkulappimise ja vähese treeningu tunnuseid kandis.

Kiirturniiri kestel viskas Saksa g. 4 mängu kestel 44 punkti, Vene 4 mängu kestel 38 punkti, kuna Tehnika 3-el mängul 17 punkti kirja pani.

Paremateks korvviskajateks B kl. olid Seidlits 22 ja Jors, Vene g., 21 punktiga.

Referii Kitsing juhtis turniiri hästi.

— Jäppallis oli Tartu keskkoolide koondise ja s. s. Kalevi B vaheline teine kohtamine 11. märtsil. Esimene kohtamine lõppes keskkoolide koondise nõrgema koosseisu tõttu 6:4. Teine mäng oli põnevam ja pakkus mitmeid huvitavateid momente. Mäng algab Kalevi tugeva pealetungiga, mis lõpeb väravaga, millele varsti teine seltsib. Ilusate kombinatsioonidega tasub koondis ja lõpetab poolaja enda kasuks 5:3. Teine poolaeg lõpeb Kalevi üleolekuga 3:1, nii et üldtagajärjeks viik 6:6. Koondis suudaks rohkem pakkuda, kui ta rohkem kokku harjutada saaks. Koondises mängisid mitmed tuntud jääpallimängijad ja nimekamad kergesportlased.

— Treffneri gümn. pidas koolivahelist sisekergejõustiku võistlust 12. märtsil, mil osa võistlust läbi suudeti viia. Nim.:

Kaugus 5 mtr. hooga: 1) Niggol 4.05; 2) Klaos 3.82; 3) Oja 3.75.

Kõrgus hoota: 1) Niggol 1.25; 2) Lüüs 1.21; 3) Pulk.

Kõrgus hooga: 1) ja 2) Soll ja Niggol 1.57.

**Kaubamaja**  
**„Sport“**  
Tallinn, Narva mnt. 19,  
kõnefr. 23-00.

### Talviseks hooajaks:

Suusad, kelgud, tõukekelgud, uisud, sviitrid, kindad, schalid, hokkeivarustus j. n. e.

Koolidele, spordiseltsidele ja sõjaväeosadele hinnalandumus.

**O. Ü. „ESTO“**

Tallinn, Pikk tän. 47,

Telefon 10-02.

Soovitab kõiksugu spordi-abinõusid parimatest kodu- ja väljamaa tehastest.

Ladus suuremal arvul spordikirjandust.